

Les fotos de la història

La Maria Oliveras i Aurich era filla de Josep Oliveras i Butiñà, regidor del PSUC a Banyoles durant la guerra. A pare i filla els van empresonar l'hivern del 1939; s'hi van estar poc i es van deslliurar del consell de guerra. Va ser breu però suficient perquè la Maria Oliveras emmalaltís. El seu nebot, Lluís Barba i Oliveras, la va reconèixer en la foto de celebració de la victòria del Front d'Esquerres en les eleccions municipals del 16 de febrer del 1936. Es va publicar en aquest diari

[<http://www.elpuntavui.cat/politica/article/17-politica/1948034-a-punt-de-fer-cent-anys-i-recita-a-la-republica.html>] coincidint amb els 90 anys de la proclamació de la República. Oliveras està situada a l'esquerra, amb mirada pensosa, mentre que la seva companya, a la dreta i enlairant una bandera catalana, somriu. I és la llum d'aquell instant, que traspasa la càmera de Rafael Vilarrubias i arriba fins al dia d'avui: el fotògraf sap, en el moment que fa el clic, que acaba de fer la foto de la història. Les dues joves són a la capçalera d'una manifestació en la qual la protagonista indiscutible és la pancarta en què es pot llegir: "La gent d'ordre som nosaltres." És una imatge icònica. Ha estat coberta de llibres i exposicions com la que va coordinar l'historiador Enric Pujol el 2009: El somni republicà. El republicanisme a les comarques gironines 1900-1936.

He recordat la foto a propòsit de l'exposició Tres dies d'abril

[<http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/1970042-una-exposicio-fa-reviure-l-esclat-d-entusiasme-de-la-proclamacio-republicana.html>] del Memorial Democràtic, que fins al 6 de juny es pot visitar al Museu d'Història de Girona [<http://www.girona.cat/museuhistoria/cat/index.php>] i que recull l'efervescència del 14 d'abril del 1931 i els dies posteriors, més enllà del centralisme de Barcelona. La història també passa a comarques. Hi ha fotos inèdites, preses per aficionats que, conscients de la transcendència del que estava passant, van decidir captar el moment per sempre. De la mateixa manera que Lluís Barba va reconèixer la tia Maria liderant la marxa triomfal de les esquerres el febrer del 1936, el director del Memorial, Jordi Font, a la mostra del Museu d'Història, va identificar un familiar en una de les imatges de la celebració popular a la plaça del Veïnat de Salt. La història que llegim als llibres no és completa sense aquests relats personals dels qui no apareixen, amb noms i cognoms, als peus de foto, però sense els quals no hi hauria foto. Com la companya de la Maria Oliveras, encara sense nom. La Miquela París també hi apareix, a segona fila, amb la Maria Mayolas i la Margarita Prat, que la van anar a buscar a l'Ateneu Republicà de la plaça Major de Banyoles, on ajudava els pares; no havia fet els quinze anys. A l'abril en va fer cent, i sense ella no hi hauria hagut aquest article.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 26-05-2021, Pàgina 26

Font del document: <http://www.elpuntavui.cat/opinio/article/8-articulos/1975607-les-fotos-de-la-historia.html>